ਕਰਤਾ ਦੇ ਸਭ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ

G-465

ਸਿੱਖ
ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੈਕਚਰ

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ, ਬਾਰਾਂ ਮਿਸਲਾਂ, ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ
ਮ: ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮ: ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦਾ
ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ
ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ
ਅੰਕਤ ਹੈ

DYAL SINGH LIBRARY

ਲੇਖਕ—

ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ

ਮੀਤ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ—

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ [ਸਤੰਬਰ ੧੯੪੫] ਮੁੱਲ ੫)

२੯੪.੬ ੲ.੫੦ਸਿ
31223

ਪੜ੍ਹਨ ਯੋਗ ਪੁਸਤਕਾਂ

੧. **ਗੁਰਮਤ ਲੈਕਚਰ** ਅਰਥਾਤ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਫ਼ਿਲਾਸਫ਼ੀ।

੨. **ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੈਕਚਰ** ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰ ਬਾਰਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਤੇ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਮ: ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤ ਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਸਤੰਬਰ ੧੯੬

465

੩. **ਭਗਤ ਦ** ਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਹਨ ਭਗਤ ਕਬੀ ਫਰੀਦ ਦੇ ਮਤ ਦਰਸਾਏ ਹਨ

੪. **ਜ਼ਾਤਪਾਤ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਮਤ ਸਿਧਾਂਤ** ਇਸ ਵਿਚ ਅਛੂਤ ਉਧਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ।

੫. **ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਮਤ ਦਰਪਣ** ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਮਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿੰਟਰ:- ਪੰਜਾਬ ਲਿਟਰੇਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਮਿ: ਸ਼ੰਮਸ ਦੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਛਪੀ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ:- ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਵਚਨਆਰੰਭ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਰ 'ਗੁਰਮਤ ਲੈਕਚਰ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੀ। ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਪਸੰਦ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ, ਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ 'ਗੁਰਮਤ ਲੈਕਚਰ' ਦੀਆਂ ਦੋ ਐਡੀਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈਆਂ। 'ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੈਕਚਰ' ਉਸ ਲੜੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਾਂ ਬਾਹਦ ਦਾ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਚਾਰ ਗ ਹਨ:-

੧. ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਸਮਾਂ।

੨. ਬਾਰਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਤਿਹਾਸ।

੩. ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਜ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਂਤ ਮਗਰੋਂ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਡੋਗਰੇ ਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਬੁਰਛੇ ਗਰਦੀ, ਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ, ਮ: ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੰਵਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਲ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾ ਦੇ ਦਰਦਨਾਕ ਾਲਾਤ, ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਤੀਜੇ ਸਿਖ ਰਾਜ ਦਾ ਅੰਤ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਖ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ੧੮੫੭ ਾ ਗਦਰ, ਨਾਮਧਾਰੀ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

੪. ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਅਰਥਾਤ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਤੇ ਣ ਤਕ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਕ ਤੇ ਅਦੁਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਪੁਸਤਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਹਦ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅੰਕਤ ਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ 'ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਚਰ' ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

੧੯੪੦ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਕੁਝ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ। ਛੇ ਮਹ
ਲਈ ਪਹਾੜ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਸਿਹਤ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਪੂ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ,ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਗ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮਾਲੀ ਆਪਣੇ ਕਿ
ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਮੁਰਝਾਇਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੋਮ
ਗੁਰਦਵਾਰਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹਿਤ ਕਰ ਕੇ ਮੇਰੀ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤ
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਮਿਸ਼ਨ
ਕਾਲਜ ਵਿਚ ੧੯੪੧-੪੨ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਕਲਾਸ ਲਈ ਸਿਖ ਇਤਿਹ
ਬਾਰੇ ਲੈਕਚਰ ਦੇਣ ਲਈ ਨੀਯਤ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਦਸ
ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪਰ ਵੀ ਲੈਕਚਰ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਕ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟ ਰਖੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੁਤਾਲਿਆ ਕਰ ਕੇ 'ਸਿ
ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੈਕਚਰ' ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੀ 'ਗੁਰਮਤ ਲੈਕਚਰ'
ਦੂਜੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ
ਇਤਹਾਸ ਦਾ ਬੋਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਰਾਗੀਆਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਢਾਡੀਆਂ, ਗੁਣੀਆ
ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ। ਨੋਟ ਬੁਕ ਦਾ ਕੰ
ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੈ
ਕਈ ਗਲਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਤੇ ਖੋਜ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਵੀ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਤਹਾਸ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸਾਲ ਲਈ ਸੰਮਤ ਤੇ ਈਸਵੀ ਲਈ ਸਨ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹ
ਲਗਿਆਂ ਪਾਠਕ ਧਿਆਨ ਰਖਣ, ਤ੍ਰੁਟੀ ਵੇਖਣ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖ ਭੇਜਣ

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੇ ਲਾਇ
ਬਰੇਰੀਅਨ ਸ: ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਧਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਰਤਣ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ — ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ:—
ਮਿਤੀ ੧੪ ਅਸੂ ਸੰਮਤ ੨੦੦੨ — ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ

ਤਤਕਰਾ

ਵਿਆਖਿਆਨ ਇਤਿਹਾਸ	ਪੰਨਾ...
ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ	
੧. ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਆਰੰਭਕ ਜੀਵਨ	੧੧-੧੯
੨. ਪੰਜਾਬ ਆਉਣਾ	੨੦-੩੧
੩. ਸਰਹੰਦ ਮਾਰਨੀ	੩੨-੪੦
੪. ਲੋਹ ਗੜ੍ਹ ਕਿਲਾ ਬਨਾਣਾ ਤੇ ਸਿਕਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ	੪੧-੫੦
੫. ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਅਮੀਨ ਗੜ੍ਹ ਤੇ ਸਰਹੰਦ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ	੫੧-੫੯
੬. ਪਹਾੜੀ ਦੌਰਾ, ਸ਼ਮਸ ਖਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੌਤ	੬੦-੬੪
੭. ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਜੰਗ	੬੫-੭੨
੮. ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਕੇ	੭੩-੮੩
੯. ਬੰਦਈਆਂ ਤੇ ਤੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਮਤ ਭੇਦ	੮੪-੯੪
ਸਿਖ ਮਿਸਲਾਂ	
੧੦. ਮਿਸਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਡਲਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ	੯੬-੧੦੫
੧੧. ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਨਵਾਬੀ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਧਰਮੀ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ,ਬੁਢਾ ਤੇ ਤਰੁਣਾ ਦਲ।	੧੦੬-੧੫

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.